

תקונא שתין וארבע

בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים, תִּמְן אִישׁ תִּמְן אִשָּׁה עִם ה' דְּאֱלֹהִים, וְעַלֵּיהּ אֶתְמַר (שיר ב ה) סִמְכוּנֵי בְּאִשִּׁשׁוֹת, בְּאִישׁ וְאִשָּׁה, וּמֵאֵן גְּרִים דָּא, בְּגִין דְּאֶתְפִּשְׁטוּ מִכְּתָנוֹת אֹר אָדָם וְחָהּ, וּבְגִין דָּא סִמְכוּנֵי בְּאִשִּׁשׁוֹת, בְּכְתָנוֹת עוֹר דְּאִינוּן לְקַבֵּל וְעוֹרוֹת אֵילִים מְאָדָּמִים וְכו' (שמות כה ה).

וְכִי אָדָם גְּרִים, וְהָא כְּתִיב (בראשית ג ב) וַיֹּאמֶר הָאָדָם הָאִשָּׁה אֲשֶׁר נָתַתְּ עִמָּדִי וְגוֹמֵר, וּבְגִין דָּא אֶמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַתְתָּא מַה עֲבַדְתָּ, כְּמַה דְּאַתְּ אֶמַר (שם יג) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים אֵל הָאִשָּׁה מַה זֹאת עָשִׂית, כָּל חוֹבָה דְּעֲבַדְתָּ לְשְׂכִינְתָּא דְּאִהִי זֹאת עֲבַדְתָּ, וּבְגִין דָּא מַה זֹאת עָשִׂית, דְּאִהִי מַה שְּׁמוֹ, מַה זֹאת וְדָאִי, מַה

יהו"ה אלהי"ך שואל מעמך פי אם ליראה (דברים י יב),
 ואל תקרי אם אלא אם (הדא הוא דכתיב (ויקרא יט ג) איש אמו
 ואביו תיראו דאיהו י"ה אבא ואימא עלאה), ואנת לא דחילת
 מאימא עלאה, לזאת עבדת כל דא ודאי, דאתמר בה
 (בראשית ט יב) זאת אות הברית.

דאדם (דף צה ע"ב) ואתתיה אתבריאוי בדיוקנא דקודשא
 בריך הוא ושכינתיה, ובגין דא חובא דאדם
 הוה תליא בעמודא דאמצעיתא, וחובה דחיה
 בשכינתא, ובגין דא מה זאת עשית, לזאת עשית
 ודאי, וחובא דא גרם דנחתת שכינתא בגלותא, דהווי
 ישראל עבדין מעשה אבותיהם, ובגין דא אמר (ויקרא כו
 מד) ואף גם זאת בהיותם בארץ איביהם לא מאסתים
 ולא געלתים וכו', ובה אמר דוד (תהלים כו ג) אם תחנה עלי
 מחנה לא יירא לבי וגומר, בזאת אני בוטח וגומר, דא
 אתמר במלחמת גוג ומגוג, ומאן גרים למהוי איהו
 נטיר בה, בגין דעליה אתמר (שם קלב ד) אם אתן שנת
 לעיני לעפעפי תנומה עד אמצא מקום ליהו"ה וגומר.
 והאי איהי חכמת שלמה, ועלה אתמר (קהלת ט טז) וחכמת
 המסכן בזויה, ועלה אתמר (שמואל א ב ל) פי מכבדי
 אכבד ובוזי יקלו, פד נחית שלמה ממלכותיה הוה

חֲכָמָה דִּילִיָּה בְּזוּיָה בְּעֵינַי שְׁטֵיין, וְכַד אֶסְתַּלַּק
 בְּמַלְכוּתִיָּה אֶתְמַר בֵּיה (מלכים א ה י) וְתַרְבַּ חֲכָמַת שְׁלֹמֹה,
 דְּאֶתְרַבִּיאת עַד דְּמִטָּאת לְהָאֵי אֶתֶר דְּאֶתְנַטִּילת מִתַּמָּן,
 לְאֶתֶר דְּחֲכָמָה עֲלָאָה, דְּאִיְהִי חֲכָמָה בְּרִישָׁא, וְאִיְהִי
 חֲכָמָה בְּסוּף, וְאִיְהִי תוֹרָה בְּאֻמְצָעִיתָא, בְּעַמּוּדָא
 דְּאֻמְצָעִיתָא תוֹרַת אֲמַת, לְעֵילָא תוֹרַת חֲכָם, לְתַתָּא
 חֲכָמַת שְׁלֹמֹה, וּבְגִין דָּא מִסְטָרָא דְשְׁלֹמֹה אֶתְמַר וְחֲכָמַת
 הַמְּסַכֵּן בְּזוּיָה, דְּנַחֲתִית בֵּיה, וְסֻלְיַקַת בֵּיה, כְּמָה דְּאֶתְמַר
 בֵּיה וְתַרְבַּ חֲכָמַת שְׁלֹמֹה מִחֲכָמַת כָּל בְּנֵי קָדָם.

אַבְל בְּחִיבֵיָּא מַה כְּתִיב בְּהוּ, (איכה א יד) נְתַנְנִי יְהו"ה
 בְּיַדִּי לֹא אוֹכַל קוּם, (עמוס ה) נִפְלָה וְלֹא תוֹסִיף קוּם
 (עמוס ה ב), וְאִף עַל פִּי דְלִית לָהּ רִשׁוּ לְמִיקָם מְגַרְמָה,
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יוֹקִים לָהּ, כְּמָה דְּאֶתְ אֲמַר (שם ט יא)
 בַּיּוֹם הַהוּא אֶקִּים אֶת סִכַּת דְּדוֹד הַנִּפְלֵת, וּמֵאֵן גָּרִים
 דְּנַחֲתַת לָהּ מֵאֶתְרָה דָּא נַחֲשׁ, כְּמָה דְּאֶתְ אֲמַר (בראשית ג יד)
 וַיֹּאמֶר יְהו"ה אֱלֹהִים אֵל הַנַּחֲשׁ כִּי עָשִׂיתָ זֹאת, דְּאִיְהִי
 שְׂכִינְתָא, דְּגַרְמַת דְּאֶשְׁתַּפְּחַת יְבֻשָּׁה וְנִפְלַת מֵאֶתְרָה,
 אַרְוּר אֶתְהָ מִכָּל הַבְּהֵמָה וְגוּמַר (שם), לֵיִיט לִיָּה דְלֹא יְהֵא
 לִיָּה מְלַכִּין וְשְׁלִיטִין עַל מַה דְּסַמִּיף, דְּאִינּוֹן רַגְלוּי וִידוּי
 דְּקֻצִּיץ לּוֹן, כְּמָה דְּאִיְהוּ גָרִים קֻצוּץ וּפְרוּד לְעֵילָא,
 וּבְגִין דָּא עַל גְּחוּנְךָ תִּלְךָ וְעַפְרָא תֹאכַל כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ (שם),

וְדָא אִיהוּ דְאִמַר יִצְחָק לְעֵשׂו (שם כז לט) מִשְׁמֵנֵי הָאָרֶץ
יְהִי מוֹשְׁבֵךְ.

עֵשָׂר לוֹטֵיָא לֵייט לְחוּיָא, בְּגִין דְגָרִים דְאִתְפְּרֵשׁ
שְׂכִינְתָא דְאִיהִי עֵשִׂירָאָה מִבְּעֵלָה, וְעֵשָׂר לְאָדָם,
וְעֵשָׂר לְחוּהָ, וְתִשְׁעָה לְאָרְעָא, דְחֲבָאת לְצַדִּיק דְאִיהוּ
תְּשִׁיעָאָה, כְּלָהוּ חָאבוּ לְעֵשִׂירָאָה, וְאָרְעָא לְצַדִּיק,
וּמִמָּאִי (נ"א וְאִמָּאִי) חָאבַת לְצַדִּיק, דְהָא בְּעֵבוּרָךְ אָמַר
לְאָדָם, וְעוּד בְּגִין אָדָם לֵייט לְאָרְעָא דְאִתְנַטִּיל מִינָה,
הָדָא הוּא דְכְתִיב (שם ב ז) וַיִּיצֶר יְהוָה אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם
עֵפֶר מִן הָאֲדָמָה, אִם כִּן מַה חֲבָאת לְצַדִּיק דְאִיהוּ
תְּשִׁיעָאָה.

אָלָא בְּגִין דְאִתְמַר בָּהּ (שם ט) וַיִּצְמַח יְהוָה אֱלֹהִים מִן
הָאֲדָמָה כָּל עֵץ נִחְמַד לְמִרְאָה וְטוֹב לְמֵאֲכָל וְעֵץ
הַחַיִּים בְּתוֹךְ הַגֶּן וְעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, וְהוּא לִיהָ רִשׁוּ
לְמִמְחָא בִידָא דְאָדָם דִּלָּא יְכוּל מְאִילָנָא דְמוֹתָא, וְלָא
מְחָאת, בְּגִין דָּא אָמַר בְּעֵבוּרָךְ. אָמַר לִיהָ רַבִּי אֶלְעָזָר,
וְכִי אֵית דַּעַת בְּאָרְעָא לְכוּלֵי הָאִי, אָמַר לִיהָ אֵין, הָדָא
הוּא דְכְתִיב (משלי ג יט) יְהוָה בְּחֻכְמָה יָסַד אָרֶץ, אָמַר לִיהָ
וְהָא בְּחֻכְמָה עֲלָאָה וּבְאָרְעָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אִתְמַר
הָאִי קָרָא, אָמַר לִיהָ בְרִי דָא לְקַבֵּל דָּא עֵבֶד קוּדְשָׁא

בְּרִיךְ הוּא, אֵית חֲכָמָה וְאֵית חֲכָמָה, אֵית אֲרַעָא וְאֵית אֲרַעָא.

אָמַר לִיה אִם פִּן מַה חֲבַאת אֲרַעָא לְצַדִּיק דְּלִקְתָּה תִּשְׁעָה, אָמַר לִיה בְּגִין דְּעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע אִיהוּ כְּגוּוֹנָא דְּבְרִית, אוֹת בְּרִית מְלָגָאוּ טוֹב עָרְלָה רַע, דָּא מְלָגָאוּ וְדָא מְלָבַר, וּבְגִין דְּחוּבָא דְּעֵץ הַדַּעַת גָּרִים פְּרוּדָא בֵּין צַדִּיק וּשְׂכִינְתָא, בְּגִין דָּא לְקַאת אֲרַעָא תִּשְׁעָה, וְאִינוּן דְּחָאבוּ בְּשְׂכִינְתָא דְּאִיהִי עֲשִׂירִית לְקוּ עֶשֶׂר עֶשֶׂר. וְתָא חֲזִי שְׁבַעָה אֲרַעִין אִינוּן אַרְץ אֲדָמָה אֲרָקָא גִּיא נְשִׂיָה צִיָּה תִּבְל, וְאָדָם חָאב (דף צו ע"א) בְּבַת שְׁבַע, וְאֲתַמַּר בֵּיה (משלי כד טז) כִּי שְׁבַע יִפּוֹל צַדִּיק, הִרְהַר תִּיּוֹבְתָא וְאֲתַמַּר בֵּיה (שם) וְקָם, וְהוּהוּ סָלִיק, וְכַד נַחֲתִית תַּמָּן הוּהוּ עֶבֶיד עוֹבְדִין וְתוֹלְדִין בְּכָל אֲרַעָא וְאֲרַעָא, מְנַהוֹן הוּוּ צְמַחִין וּמְנַהוֹן לָא הוּוּ צְמַחִין, וְאֵית תַּמָּן בְּרִיִּין מְנַהוֹן בְּתֵרִין רִישִׁין וְאֵית מְנַהוֹן בְּתֵלַת עַד שְׁבַע, וְאֵית תַּמָּן אֲתַר דְּנַהֲרָא שְׁמֶשָׁא וְסִיְהָרָא וְכַכְבֵּיא וּמְזֻלִי, וְאֵית אֲתַר דְּלִית בֵּיה נְהוּרָא כְּלָל אֶלָּא חֲשׂוּכָא וְקַבְלָא.

הַכִּי אִינוּן אֵלִין דְּנַחֲתִין לְשְׁבַעָה מִינֵי עֲנִיּוֹתָא, אֵית מְנַהוֹן דְּלִית לוֹן נְהוּרָא כְּלָל, דְּכָל יוּמִיהוֹן אִינוּן בְּעֲנִיּוֹתָא, וְאֵית מְנַהוֹן דְּאֵית לְהוֹן נְהוּרָא כָּל יוּמִיהוֹן וְאִינוּן בְּעוֹתָרָא, וְאֵית מְנַהוֹן דְּלִזְמַנִּין אֵית לוֹן נְהוּרָא

וּלְזַמְנֵין חֲשׁוּכָא, אֵלִין אֵינּוּן דְּאֲתִיִּלְיָדוּ בְּאַמְצָעִיתָא
 דְּסִיְהָרָא בִּינוּנָיִים, לְזַמְנֵין אֵית לֹון עֹותָרָא וְסֻלְקִין,
 וּלְזַמְנֵין עֲנִיּוּתָא וְנַחֲתִין, וְאֵית אַחֲרָנִין דְּעַבְדִּין תּוּלְדִין
 וּמְצַלִּיחִין, וְאֵית מְנַהוּן דְּלָא מְצַלִּיחִין, וְאֵית מְנַהוּן
 דְּמְצַלִּיחִין (נ"א צְמַחִין) עַד פְּלָגוּ יוּמִיָּהוּן וּמִיִּיתִין בְּקִצְרוֹת
 יוּמִין, אֵלִין דְּאֲתִיִּלְיָדוּ בְּמִלוּיָא דְּסִיְהָרָא אֵינּוּן צְמַחִין
 וְחִיִּין וּמְשַׁלְּימִין כָּל יוּמִיָּהוּן, וְאֵינּוּן דְּאֲתִיִּלְיָדוּ בְּחֶסְרוֹנָא
 דְּסִיְהָרָא לָא צְמַחִין וּמִיִּיתִין מִיָּד, וְאֵינּוּן דְּאֲתִיִּלְיָדוּ
 בְּאַמְצָעִיתָא דְּסִיְהָרָא מִתְקַצְרִין בְּפִלְגוֹת יוּמִיָּהוּן.

וְאֵית אַרְעִין דְּאֲתַמַּר בְּהוּן (בראשית לז כד) וְהַבּוֹר רַק אֵין בּוֹ
 מַיִם, מַיִם אֵין בּוֹ אַבְל נַחֲשִׁים וְעַקְרָבִים אֵית
 בֵּיהּ, אוּף הָכִי אֵית בְּרִיִּין דְּאֵינּוּן עַמֵּי הָאָרֶץ, דְּבִתִּיָּהוּן
 מְלִיִּין מְלֵאכֵי חַבְלָה, דְּאֵינּוּן נַחֲשִׁים וְעַקְרָבִים וְנִשְׁכִּין
 לֹון בְּכַמָּה נִשְׁכִּין דִּיסוּרִין, דְּאֵינּוּן גְּרָמוּ קָדָם דִּיִּיתוּן
 לְעֵלְמָא, (בְּגִין דִּיִּיתוּ) בְּגִלְגּוּלָא בְּאֵלִין גּוּפִים וּבְאֵלִין
 בְּתִים, וְכַד נִשְׁכִּין לֹון אֵינּוּן נַחֲשִׁים וְעַקְרָבִים בְּכַמָּה
 יִסּוּרִין אֵינּוּן צְוּוּחִין וּוי ווי, וְאֵית לֹון קִטְטָה לְכַלְהוּ
 בְּבִיתָא, וְצְוּוּחִין בְּאֵלִין מְאִרֵי דְּגִיָּהֲנָם דְּנִדּוּנִין בּוֹ, וְאֵית
 אַחֲרָנִין דְּכָל יוּמִיָּהוּן בְּחֶדְוָה וּבְשִׁלוּהַ בְּלָא עֲצִיבוּ כָּלֵל,
 מִכָּל מַה דְּאֲתַרְבִּי בְּשַׁבְעָה אַרְעִין, וְאֲתַדְּנוּ בְּשַׁבְעָה

מְדוּרֵי גֵיהֶנָם, וְאִית בְּבִנֵי נֶשָׂא פְּגוּוֹנָא דָּא, וְחַפְיֵימִי
דְּרִזִּין אֵלִין לֹון אַתְמָסֵר לְמַנְדֵּעַ.

תְּקוּנַת שְׁתֵּינִי וְחֲמִשׁ

בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים (רישי תיבין וסופי תיבין א"ב וא"ם
תמן דאינון י"ה), תִּמְן אִם, וְרוּא דְמִלָּה (שם ג ב)
וַיִּקְרָא הָאָדָם שֵׁם אֲשֶׁתוֹ חַוָּה כִּי הִיא הִיְתָה אִם כָּל חַי,
פְּגוּוֹנָא דְהָיָא דְאַתְמָר בָּהּ (משלי ב ג) כִּי אִם לְבִינָה תִקְרָא,
הָאִי אִם כָּל חַי לֹאוֹ אִיְהִי כְּאַתְתָּא קְדַמָּא, דְאַתְמָר בָּהּ
(בראשית ג יב) הָאֲשָׁה אֲשֶׁר נָתַתְּ עִמָּדִי, דְגִרְמַת מִיְתָה לְכָל
עֲלָמָא, דְהָא אִם כָּל חַי פְּתִיב בָּהּ, דְאַתְמָר בָּהּ (קהלת ט ט)
רְאֵה חַיִּים עִם אֲשָׁה אֲשֶׁר אַהֲבַת.

אָמַר לִיָּה רַבִּי אֶלְעָזָר, וְכִי תִרִין נִשִּׁין הוּוֹ לִיָּה, אָמַר
לִיָּה אֵין, חַד יִצָּר הַטּוֹב וְחַד יִצָּר הָרַע, חֲדָא
מִסְטָרָא דְעֵצָם תִּקְיִפָּא דִינָא קִשְׂיָא, וְחֲדָא מִסְטָרָא
דְבִשְׂרָא, מִתְּמָן אִינוּן רַפִּיכִי לְבָא, וְאִינוּן דְגִרְמָא אִינוּן
קִשְׂיָ קְדָל, וְעַל אַתְתָּא דְאַתְנִטִּילַת מְגִרְמָא אָמַר בֶּן
סִירָא, גִרְמָא דְנָפִיל בְּחוּלְקָךְ טַב אוֹ בִישׁ גִּרְרִיָּה, וְעַל
אַתְתָּא דְגִרְמָא אָמַר אָדָם הָאֲשָׁה אֲשֶׁר נָתַתְּ עִמָּדִי, לָא
קָרָא לָהּ אַתְתִּיָּה, פְּגוּוֹנָא דְחַוָּה דְאַתְמָר בָּהּ וַיִּקְרָא
הָאָדָם שֵׁם אֲשֶׁתוֹ חַוָּה, דְאַחְרָא שְׂפַחַה הוּוֹת דְמִסְטָרָא

דַּעַץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, חֲדָא רַע וְחֲדָא טוֹב, וּמִסְטָרָא
דַּעַץ הַחַיִּים תְּרוּיָהּוּ חַיִּים.

וּבְסִתְרֵי תוֹרָה חֲוֵה ח' ו"ה ח' חֲכָמָה כ"ח מ"ה, כְּלָלָא
דְּשָׂמָא קְדִישָׁא, ח' אִיהִי כְּגוּוֹנָא דְאִימָא
עֲלָאָה דְאִיהִי תְּמִינָאָה לְעֶשֶׂר סְפִירָן מִתְתָּא לְעִילָא,
וְחֲכָמָה בָּהּ אֲשֶׁתְּמוֹדַע, וְעֲלָה אֲתַמַּר (משלי ג א) עֵץ חַיִּים
הִיא לְמַחְזִיקִים בָּהּ, וּמִסְטָרָא דִּילָהּ וַיִּפַּח בְּאִפּוֹ נְשִׁמַּת
חַיִּים (בראשית ב ז), וְעֲלָה אֲתַמַּר (שם כג) לְזֹאת יִקְרָא אִשָּׁה כִּי
מֵאִישׁ לִקְחָהּ זֹאת, וְלֹא אַחֲרָא דְאֲתַנְטִילַת מְגַרְמָא,
דְּגַרְיַמַּת לִיהּ מִיתָהּ, דְּהָא שְׂפַחָה גַרְמַת וַיִּדְעוּ כִּי עֵירָמָם
הֵם (שם ג ז), וּבְגִין דָּא (שם כא) וַיַּעַשׂ יְהוָה אֱלֹהִים לְאָדָם
וְלֵאשֶׁתּוֹ כְּתָנוּת עוֹר וַיִּלְבַּיְשֵׁם.

(דף צו ע"ב)

אֲמַר לִיהּ רַבִּי אֶלְעָזָר אֲמַאי אָמַר, בְּגִינָהּ כִּי מֵאִישׁ
לִקְחָהּ זֹאת (בראשית ב כג), כִּי מֵאָדָם הָוָה לִיהּ לְמִימַר,
אֲמַאי מֵאִישׁ, אֶלָּא מֵאִישׁ תַּמָּן א"ם וְתַמָּן י"ש, תַּמָּן
י"ש הֲדָא הוּא דְכְּתִיב (משלי ח כא) לְהַנְחִיל אֶהְבִּי יֵשׁ, תַּמָּן
אִם כִּי אִם לְבִינָה תְקָרָא (שם ב ג), וְאִינּוֹן אַבָּא וְאִימָא
חֲכָמָה וּבִינָה, דְּמִתַּמָּן אֲתַנְטִילַת, וּבְגִין דָּא כִּי מֵאִישׁ
לִקְחָהּ זֹאת.

וְאִית לִיהּ אַחֲרָא דְאֲתַקְרִיאת בֵּת זוּגִיָּהּ, הֲדָא הוּא

דְּכַתִּיב (בראשית ה ב) זָכַר וּנְקָבָה בְּרֵאשִׁים וַיְבָרֶךְ אֶתְּם וַיִּקְרָא
 אֶת שְׁמֵם אָדָם. תָּא חֲזִי אָדָם הָרֵאשׁוֹן בְּדִיוקְנָא דִּיהו"ה
 אֶתְבְּרִי, וּבְדִיוקְנָא דְעֶשֶׂר סְפִירָאן דְּאִינוּן יו"ד ה"א
 וּא"ו ה"א, מְסֻטְרָא דִּיהו"ה, מְסֻטְרָא דִּי אֶתְקָרִי אִישׁ,
 וּמְסֻטְרָא דְה' עֲלָאָה אֶתְתִּיָּה אֶתְקָרִיָּאת אִשָּׁה אִם כָּל חֵי,
 וּמְסֻטְרָא דו"ה חוּהָ אֶתְתִּיָּה, וּמְסֻטְרָא דִּיו"ד ה"א וּא"ו
 ה"א חוּהָ אֶתְקָרִי אָדָם, וּבְכָל מַה דְּהוּהָ בְּדִיוקְנֵיהָ לְקָהָ.

תְּקוּנַת שְׁתֵּינֵי וְשֵׁשֶׁת

בְּרֵאשִׁית בְּרָא שְׁתֵּי, דָּא אָדָם דְּכָלִּיל שְׁתֵּי, וְאִינוּן
 תְּרִין שְׁפָחוֹת מְסֻטְרָא דְּאִלְנָא דְּטוֹב וְרַע
 עֶצֶם וּבָשָׂר, אִישׁ וְאִשָּׁה דְּאֶתְמַר בָּהּ (בראשית ב כג) כִּי מֵאִישׁ
 לָקַחְתָּ זֹאת, הָא אַרְבַּע, אָדָם זָכַר וּנְקָבָה, הֵדָא הוּא
 דְּכַתִּיב זָכַר וּנְקָבָה בְּרֵאשִׁים וְגוֹמֵר, הָא שְׁתֵּי, וּבְגִין דָּא (שם
 ג כב) וַיֹּאמֶר יְהו"ה אֱלֹהִים הֵן הָאָדָם הִיא כְּאֶחָד מִמֶּנּוּ
 לְדַעַת טוֹב וְרַע וְגוֹמֵר, וְאוּקְמוּהוּ קַדְמָאִין כְּאֶחָד
 מִמְּלֹאכֵי הַשָּׁרָת.

אֲדַהְכִּי הָא אֵלֶיהוּ אֲזַדְמֵן לְגַבִּיָּה וְאָמַר רַבִּי כְּאֶחָד מֵהֶם
 הוּהָ לִיָּה לְמִימַר אִם עַל מְלֹאכֵי הַשָּׁרָת הוּהָ
 אָמַר, מֵאִי כְּאֶחָד מִמֶּנּוּ, וְעוֹד הֵן אָדָם הוּהָ לִיָּה לְמִימַר,

מאי האדם בתוספת ה', אלא ה' דהאדם היה פאחד
 ממנו, יהא (נ"א הוא) לא כתיב אלא היה, חד מארבע
 אתוון דאינון יהו"ה פחד מן ארבע אתוון דאיהו ו'.

ועתה פן ישלח ידו (שם) דא י', אם זכה ולקח גם מעץ
 החיים (שם) דא ו' (נ"א ה'), ואכל וחי לעולם (שם)

דא ו', חי ודאי, פד ה' הות יחידא מניה עאלת בין טוב
 לרע, הדא הוא דכתיב (שם ב ז) וייצר יהו"ה אלהים את
 האדם תרין יצירות טוב ורע, למנדע (ואתמר בהון (שם)
 ויפח באפיו נשמת חיים ודא ה' לדעת טוב ורע למנדע) מה דהו
 גרמין למעבד, ובגין דא עאלת בינייהו.

בתר דחאב אדם דיצירה, אתפרשת ה' עלאה
 ואסתלקת מניה, ובגין דלא אתחזרת לגביה,
 אמר אם זכה ולקח גם מעץ החיים ואכל וחי לעולם,
 והאי עץ החיים הוה נטוע בעץ הגן, ובגין דלא זכה
 למיכל מניה, מה פתיב ביה וישלחהו יהו"ה אלהים
 מגן עדן (שם ג כג) לעבוד את האדמה אשר לקח משם,
 ההוא דאתמר ביה (שם ב ז) וייצר יהו"ה אלהים את
 האדם עפר מן האדמה דלא הוה כדאי למהוי בגנתא
 דאורייתא, פיון דלא נטיר בה עץ הדעת טוב ורע
 באסור והתר, ועבר על מימרא דמאריה, דאם הוה
 נטיר דלא עבר על מימרא דמאריה, ולקח גם מעץ

הַחַיִּים דְּאֵתְמַר בְּהַ (משלי יג יד) תּוֹרַת חֲכָם מְקוֹר חַיִּים לְסוּר
 מִמּוֹקְשֵׁי מוֹת, עֵץ חַיִּים הִיא לַמַּחְזִיקִים בָּהּ (שם ג יח), וְדָא
 אִיהוּ וְלִקַּח גַּם מֵעֵץ הַחַיִּים וְאָכַל וְחֵי לְעוֹלָם, גַּם לְרַבּוֹת
 נּוֹקְבָא, אִיבָא דְאֵילָנָא פְּרִי צַדִּיק.

וְעוֹד הֵן הָאָדָם הָיָה כְּאֶחָד מִמֶּנּוּ, אָמְרוּ מְלָאכִין
 קְדִישִׁין בְּגִין לְמַהוּי אִיהוּ כְּאֶחָד מִיִּנְנָא כְּמָא
 דְּאָמַר חוּיָא (בראשית ג ה) וְהֵייתֶם כְּאֱלֹהִים יוֹדְעֵי טוֹב וְרָע,
 וְדָא אִיהוּ לְדַעַת טוֹב וְרָע, דָּא גְרִים לִיהַ מוֹתָא, דָּאם
 זָכָה לְמִיכַל מֵאֵילָנָא דְחַיִּי דְאִיהוּ עֵץ חַיִּים הִיא
 לַמַּחְזִיקִים בָּהּ, מַה כְּתִיב בָּהּ וְלִקַּח גַּם מֵעֵץ הַחַיִּים
 וְגוֹמַר.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן וְוִי לֹון לְאֵינֹון דְּמַנִּיחִין לְאַשְׁתְּדִלָּא
 בְּאוֹרֵייתָא דְּאֵתְמַר בְּהַ וְלִקַּח גַּם מֵעֵץ הַחַיִּים,
 וּבְפִקוּדִין דִּילָהּ דְּאֵינֹון אִיבָא דְּאֵילָנָא דְּאֵתְמַר בֵּיהַ
 וְאָכַל וְחֵי לְעוֹלָם, וְאֶזְלִין בְּתַר אֵלִין דְּמַפְתִּי לֹון מִסְטָרָא
 דְּנַחֲשׁ הַקְּדָמוֹנִי, דְּאָמְרִי לֹון הַשְׁתְּדִלֹון בְּמֵלָאכִיָּא דְּמַמָּן
 עַל כְּכַבֵּיָא וְשִׁמְשָׁא וְסִיְהָרָא, וְעַל אֵלִין דְּמַמָּן עַל רוֹחִין
 וְשִׁדִּין, לְמַהוּי כְּאֱלֹהִים יוֹדְעֵי טוֹב וְרָע, וְעַלֵּייהוּ (דף צו
 ע"א) אֵתְמַר, (עי' מ"ב כג, וירמיה מד), כַּה אָמַר יְהוָה לְמַזְבְּחִים
 וְלְמַקְטָרִים לְכַכְּבִים וְלַמְזֹלוֹת וְלַשְּׁמֶשׁ וְלַיָּרֵחַ וְלְכָל צְבָא
 הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר לֹא צִוִּיתִי, וְדָא אִיהוּ דְּמַנִּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ

הוא לְאָדָם וּמַעֲזֵן הַדַּעַת טוֹב וְרַע לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ
 וְגוֹמֵר, וּבְלָעָם חֲיִיבָא בְּהַאי הָוֵה מְשַׁתְּדֵל, וְדוֹר אָנוּשׁ
 וְדוֹר הַמַּבּוּל וְדוֹר הַפְּלָגָה, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶעְקֹר לֹון
 מִעֲלָמָא דִּין וּמִעֲלָמָא דְאֵתִי, וְדָא אִיהוּ (בראשית ב יז) כִּי
 בְּיוֹם אֶכְלֶךָ מִמֶּנּוּ מוֹת תָּמוּת, מוֹת בְּעֲלָמָא דִּין וְתָמוּת
 בְּעֲלָמָא דְאֵתִי, וְחוּבָא דָּא גָרִים חֲרָבֵן בִּי מְקוּדְשָׁא וְגִלוּת
 יִשְׂרָאֵל בֵּין אוּמִין דְּעֲלָמָא וְאֵתְקֻטִּילוּ מִנֵּיהּ.

דְּכָל חַד הָוֵה מְזַבַּח וּמְקַטֵּר, וְהוּוּ נְחַתִּין חֲיִילִין
 דְּלַעֲיִלָּא, וְכַד הָוֵה נְבִיא מֵיִסַּר לֹון, מַה פְּתִיב בְּהוֹן
 (עי' ירמיה מד ה) וְלֹא שָׁמְעוּ לְקוֹל נְבִיא וְחוּזָה, וּבַמָּה הָוֵה
 מֵיִסַּר לֹון נְבִיא, הָוֵה אוּמֵר לְהוֹן דִּיהוֹן חֲזַרִין בְּתִיּוּבְתָא,
 וְאִי לֹאוּ וְעֶצֶר אֶת הַשָּׁמַיִם וְלֹא יִהְיֶה מָטָר וְהָאֲדָמָה לֹא
 תִּתֵּן אֶת יְבוּלָהּ (דברים יא יז), וְאִינוּן הוּוּ מְזַלְזֵלִין בֵּיהּ, וְהוּוּ
 אֲמַרִין אָנּוּ אוּמִינָן לְאֵלִין דְּמִמֶּנּוּ עַל מְטָרָא, וְכַפִּינָן
 לְהוֹן לְנַחְתָּא מְטָרָא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַחֲלִיף לְהוֹן
 לְמִמֶּנּוּ בְּשְׁלִיחוּתֵיהּוּ בְּגִינֵיהּוּ, וְקֻטִּיל לֹון וְחָרִיב בִּי
 מְקוּדְשָׁא בְּגִינֵיהּוּ, וְגִלוּ יִשְׂרָאֵל בֵּין אוּמִין דְּעֲלָמָא, וְדָא
 אִיהוּ חוּבָא דְאָדָם דְּגָרַם לִיהּ חוּיָא מִיתָה לִיהּ וְלֵאֲתִתִּיהּ,
 דְּפִתִי לֹון בְּהָוֵה אֵילָנָא, הֲדָא הוּא דְכָתִיב (בראשית ג ה) כִּי
 יוֹדַע אֱלֹהִים וְכוּ', וּבְגִין דָּא מְנִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 לְבַר נֶשׁ בְּמָה שְׁהוֹרֶשֶׁת הַתְּבוּנוֹן אִין לָךְ עֶסֶק בְּנִסְתָּרוֹת.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בַּמָּה הוּוּ נַחְתִּין אֵלֶיךָ חֵיילִין, אָמַר
 לִי בְרִי מָה אַתְּ חָשִׁיב דִּהוּוּ נַחְתִּין, וּדְאִי הָא רִזָּא
 דְּאֵילְנָא דְעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, דְּלָא עָתִיד קוּדְשָׁא בְרִיךְ
 הוּוּ לְגַלְיָא לִי מְפּוֹרְסָם לְעֵלְמָא אֶלָּא בִּינֵי חֲבַרְיָא,
 עַד דְּיִיתִי דְרָא דְמַלְכָּא מְשִׁיחָא, אָמַר לִי כִּיּוֹן דְּאִיהוּ
 אֲתַגְלִיא בִּינֵי חֲבַרְיָא מְאִי נִיהוּ, אָמַר לִי בְנִי, מִמְרָאָה
 מְתַנּוּ וּלְמַעְלָה הוּוּ טוֹב, מִמְרָאָה מְתַנּוּ וּלְמַטָּה הוּוּ
 רַע, נְבוּכַדְנֶצַּר הוּוּ יָדַע בֵּיהּ, וְהָכִי עָבִיד צִלְמָא דִּילֵיהּ,
 וּבֵיהּ אֲשַׁתְּמוּדַע אֵילְנָא דְטוֹב וְרַע, הֲדָא הוּוּ דְכָתִיב
 (דְּנִיאל ב' לב) רִישֵׁיהּ דִּי דְהַב טָב, חֲדוּהִי וּדְרַעוּהִי דִּי כֶסֶף,
 עַד הָכָא הוּוּ מְסֻטְרָא דְטוֹב, וּבְגִין דָּא אָמַר דִּי דְהַב טָב,
 מִמְרָאָה מְתַנּוּ וּלְמַטָּה רַע, הֲדָא הוּוּ דְכָתִיב (שם) מְעוּזֵיהּ
 וַיִּרְכַּתֶּיהָ דִּי נַחַשׁ מְסֻטְרָא דְנַחַשׁ הַקְּדָמוֹנִי.

וּמַהֲאִי אֵילְנָא נַחְתִּין נְשַׁמְתִּין דְּעַרְב רַב דְּאֵינוֹן
 דְּעַרְבּוּבִיא דְטוֹב וְרַע, וְכַמָּה נִימִין תְּלִיין מֵהֲאִי
 אֵילְנָא דְאֵינוֹן צְבָא הַשְּׁמַיִם, דִּי מִמֵּנָן עַל כְּכַבִּיא
 וּמְזִלִי, וְכֻלְהוּ מְעוּרְבִין טוֹב וְרַע, וְהוּוּ עַנְפִּין תְּלִיין
 מֵהֲאִי סְטְרָא וּמֵהֲאִי סְטְרָא, אֵלֶיךָ מִמִּיתִין וְאֵלֶיךָ מְחִיין,
 אֵלֶיךָ שְׂדִים מְסֻטְרָא דְשְׁמָאֲלָא, וְאֵלֶיךָ מְלֶאכִים מְסֻטְרָא
 דִּימִינָא, וְהוּוּ יְדַעִין כָּל גְּוּוֹנִין דְּעַנְפִּין דְּאֵילְנָא דְאֵינוֹן
 מְזִלוֹת וְכַכְבִּים, וְהוּוּ לְקַטִּין עֲשְׂבִין כְּגוּוֹנָא דְאֵלֶיךָ

גוונין, והו עבדין דיוקנין כפום תהוא מזל דהו בעאן
 לנחתא ליה, כגון טלה או שור או בתולה או תאומים
 דאיהו צורת אדם דו פרצופין, דאיהי דיוקנא דנוקבא,
 או סרטן או אריה או מאזנים או עקרב או קשת או גדי
 או דלי או דגים, והו מקטרין לון באלין עשבין בכל
 גוון, לכל חד כפום גוון דיליה לעילא, והכי הו עבדין
 דיוקנין דצורת חמה ולבנה ושבעה ככבי לכת, והו
 מקטרין לכל צורה דהו בעאן לנחתא לעלמא, ובגין
 דא אתמר עלייהו כה אמר יהו"ה למקטרים ולמזבחים
 לככבים ולמזלות ולשמש או לירח או לכל צבא
 השמים אשר לא צויתי.

אמר ליה מאי למזבחים, אמר ליה לכל דיוקנא הו
 עבדין, דנטלין בעירן או עופין כפום תהוא מזל,
 והו דבחין עלייהו, ודא איהו למזבחים, והו נחתין לון
 וממלין עמהון והו עבדי רעותהון, והו סגדין לון
 והמנין בהון, אמר ליה במאי הו נחתין לון, אמר ליה
 ברי הו ידעין כל שמהן דשמא מפרש, והו משביעין
 לון, ולבתר עאלין שמא מפרש (דף צו ע"ב) בפומיהון דאלין
 דיוקנין והו ממללן, ודא איהו רזא דקרא (ירמיה נא מד)
 והוצאתי את בלעז מפיו, נפל שמא מפרש ומיד נפלת
 צלמא על אנפוהי, אמר ליה רבי אלעזר וכי איך הוה

שְׁמָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְלִיל בְּהוֹן, אָמַר לֵיהּ בְּרִי עַל
 הָאִי אֲתִמַּר (שְׁמוֹת כ ז) לֹא תִשָּׂא אֶת שֵׁם יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 לְשׂוּא כִּי לֹא יִנָּקֶה וְכוּ', אָמַר לֵיהּ וְכִי יִכִּיל בַּר נִשְׁ
 לְאוּלִיף שְׁמָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַגָּנָא, אָמַר לֵיהּ
 אִין.

וְכַגְוּוּנָא דָּא מָאן דְנִפְיֵיק מִרְשׁוֹת הַיְיָ הַיְיָ וְאֵעִיל בְּרְשׁוֹת
 הַרְבִּים, אוּ דְאִפְיֵיק זֶרַע מִנִּיהּ מֵאוֹת בְּרִית
 קֹדֶשׁ וְאֵעִיל בְּרְשׁוֹת נּוֹכְרָאָה, כְּאֵלוּ הָאִי נִטְע אֵילָנָא
 דְטוֹב וְרַע, וּבְגִין הָאִי בַר דְנִטְע בְּזוֹנָה אוּ שְׁפָחָה אוּ
 גוֹיָה אוּ נְדָה, אֲתִמַּר (שֵׁם ד) לֹא תַעֲשֶׂה לָךְ פֶּסֶל, וְעַל
 בְּרִיתָא דְאֲתַעְבִּידַת בְּגוּוּנָא דָּא אֲתַקְרִיאת מִסְכָּה,
 וְעַלֵּיהּוּ אֲתִמַּר (דְּבָרִים כז טו) אָרוּר הָאִישׁ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה פֶּסֶל
 וּמִסְכָּה וְגוֹמֵר, וְשֵׁם בְּפִתְרָהּ, מֵאִי בְּפִתְרָהּ בְּסִתְרוּ דְעֵלְמָא,
 וּבְגִין דָּא אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא (שְׁמוֹת כ כג) לֹא תַעֲשׂוּן
 אֱלֹהֵי כֶסֶף וְאֱלֹהֵי זָהָב, וְהָכִי אוּקְמוּהוּ חֲבַרְיָא לֹא
 תַעֲשׂוּן אֲתִי כְדָמוֹת שְׁמַשֵּׁי שְׁמַשְׁמֵשִׁין אוּתִי (נ"א לְפָנֵי)
 בְּמָרוֹם, לְצִיּוּרָא בְּפִתְרָהּ דִּילִי שׁוּם צִיּוּר אוּ דְמִיוֹן, דְכָל
 מָאן דְצִיּוּר לְעִיל לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּפִתְרָהּ (דְאִיהִי
 שְׂכִינְתִיהּ, כְּלִילָא מַעֲשֵׁר סְפִירָאן), שׁוּם צִיּוּר וְצֵלָם וּדְמוֹת
 כְּגוּוּנָא דְמְצִיּוּרִין בְּשְׁמַשֵּׁי דִילִיהּ, נִשְׁמַתִּיהּ אֲתַלְבֶּשֶׁת
 בְּהוּא צֵלְמָא, כַּד נִפְקַת מֵהָאִי עֵלְמָא, קָלָא נִפְקַת

לְגַבֵּה לְצַלְמָא תּוֹקְדוֹן בְּנוֹרָא, וּבְגִין דָּא אָמַר קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא (ישעיה מ כה) וְאֵל מִי תְדַמְיוּנִי וְאִשׁוּה יֹאמֵר
 קְדוֹשׁ, וְאֵל מִי תְדַמְיוּן א"ל וּמַה דְּמוּת תַּעֲרֹכוּ לוֹ (שם יח).
 וּבְרִי וְדַאי כָּל מָאן דְּנִפְיֵיק מִרְשׁוֹת הַרְבִּים וְאֵעִיל
 בְּרְשׁוֹת הַיְחִיד אוֹ מִרְשׁוֹת הַיְחִיד וְאֵעִיל בְּרְשׁוֹת
 הַרְבִּים, כְּאֵלוֹ עָרַב שְׂמָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעִבּוּדָה
 זָרָה, וְעֵבִיד אֵילְנָא דְטוֹב וְרַע, וְדַא הוּא רְזָא דְהוּה נְפִיק
 בְּלָעוּ מִפִּיו, דְּבִיָּה הוּה אָמַר צַלְמָא דְנְבוּכַדְנֶצַּר אֲנֹכִי
 יְהו"ה אֱלֹהֵי"ך, וּבְגִין דָּא לֹא תִשָּׂא אֶת שֵׁם יְהו"ה
 אֱלֹהֵי"ך לְשׂוּא, וְעֵתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאַעְקָרָא הַאי
 אֵילְנָא מִעֲלָמָא וּלְאוּקְדָא לִיה בְּגִיְהֵנָם, הִדָּא הוּא
 דְכַתִּיב (שם א לא) וְהָיָה הַחֶסֶן לְנִעְרָת וְגוֹמֵר.

אָמַר לִיה רַבִּי אֶלְעָזָר, אִם כֵּן אֲסִיר לְעַמָּא לְאַשְׁתַּמְשָׂא
 בְּשׁוּם מְלָאךָ וְלֹא בְשֵׁמָא בְּעֲלָמָא בְּתַר דְּאִית
 עֲרַבּוּבִיָּא, אָמַר לִיה בְּרִי לֹאוּ הֲכִי, דְּהָא אָמַר קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא לְאָדָם (בראשית ב טו) מִכֹּל עֵץ הֶגֶן אָכּוֹל תֹּאכֵל,
 מִעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע לֹא תֹאכֵל, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר הַאי
 הוּה קָדָם דְּחָאב, בְּתַר דְּחָב וְנַחֲתִית מֵאַתְרֵיהּ וְאַתְעָרַב
 בְּאֵילְנָא דְטוֹב וְרַע, אָמַר לִיה וְדַאי הֲכִי הוּא, וּבְזַמְנָא
 דִּישְׂרָאֵל אֵינוֹן בְּגִלוּתָא, כְּאֵלוֹ הוּוּ מְעוֹרְבִין בְּאֵילְנָא

דְּטוֹב וְרַע, וּבְגִין דָּא אוֹקְמוּהוּ קְדַמָּאִין, יִשְׂרָאֵל
 בְּגִלוּתָא עוֹבְדִין עֲבוּדָה זָרָה בְּטִהְרָה הֵם.
 אֲבָל אֵלִין דִּידְעִין אֵילְנָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְאִיהוּ
 עֵץ הַחַיִּים, נְטוּעַ בְּגִן דִּילִיָּה דְאִיהִי שְׂכִינְתָא
 דִּילִיָּה, דְאִתְמַר בֵּהּ (תהלים ה ה) לֹא יִגּוּרְךָ רָע, יִכְלִין
 לְנַחְתָּא חֵילָא מִתְמָן לְגַבֵּי שְׂכִינְתִּיהָ בְּלֹא עֲרֻבוּבִיא כָּלֵל,
 בְּכָל פְּקוּדָא וּפְקוּדָא, אִיהוּ עֵץ פְּרִי עוֹשֶׂה פְּרִי לְמִינוּ
 נְטוּעַ בְּגִן בְּלֹא עֲרֻבוּבִיא כָּלֵל, וּבְגִין דָּא
 אָמַר לְמִינוּ, אֲבָל עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע לָא אִתְמַר בֵּיהּ
 לְמִינוּ, אֲבָל מְעוּרָב מִין דְּלֹא בְּמִינִיהּ, וּבְגִינִיהּ אִתְמַר
 (ויקרא יט יט) שְׂדֵךְ לֹא תִזְרַע כְּלָאִים וְכוּ', שְׁעֻטְנֹו לֹא יַעֲלֶה
 עָלֶיךָ.

זְכָאָה אִיהוּ מָאן דְּסָלִיק אָמוּנָה דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 דְאִיהִי שְׂכִינְתִּיהּ כְּלִילָא מֵעֶשֶׂר אַמִּירָן,
 בְּמַחְשְׁבַתָּא חֲדָא בְּרַעוּתָא חֲדָא בְּלֹא עֲרֻבוּבִיא כָּלֵל,
 דְּכָל סְפִירָה וְסְפִירָה נְטוּעָה בֵּיהּ, וְאִיהִי גִן דְּכֻלְהוּ סְפִירָן
 בֵּהּ אֵינּוּן חֲדָא, וְכָל חֲדָא עֵבִיד בֵּהּ פְּרִי לְמִינוּ, אִיהִי מִין
 דְּכָל חֲדָא וְחֲדָא לָא נִפְיֵק מִנִּיהּ זְרַעִין לְבָר, הָכִי צָרִיךְ בַּר
 נִשְׁ דְּלֹא אִפְיֵק זְרַעָא לְבָר מִבֵּת זוגִיָּה, דְאִיהִי מִין דִּילִיָּה
 יְחוּדָא דִּילִיָּה, וּבִתְהוּא זְמָנָא דְצָרִיךְ בַּר נִשְׁ לִיְחֻדָּא
 לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּשְׂכִינְתִּיהּ, צָרִיךְ לְהַפְשִׁיט מִנִּיהּ כָּל

מחשבין דאינון קליפין, דאתמר בהון (משלי יט כא) רבות
 מחשבות בלב איש, ולסלקא שכינתיה לגביה
 במחשבתא חדא, הדא הוא דכתיב (שם) ועצת יהו"ה היא
 תקום, פגוונא דבר נש דמתיחד בבת זוגיה, ואתפשט
 מלבושוי למהוי עמה חד, הדא הוא דכתיב (בראשית ב כא)
 והיו לבשר אחד, הכי צריך לאפשטא מניה כל מחשבין
 אחרנין, בזמנא דמתיחד לקודשא בריך הוא בכל יומא
 תרין זמנין, שמע ישראל יהו"ה אלהינו יהו"ה אחד.

תקונא שתין ושבע

(דף צח ע"א)

בראשית ברא אלהים דא מטטרו"ן, דברא ליה
 קודשא בריך הוא קדמון וראשית לכל צבא
 השמים דלתתא, ודא איהו אדם הקטן, דקודשא בריך
 הוא עבד ליה בדיוקנא וציורא דלעילא בלא
 ערבוביא, ועליה אתמר (בראשית א כד) תוצא הארץ נפש
 חיה למינה, ואיהו עץ פרי עושה פרי למינו (שם יא ז),
 פגוונא דלעילא וי מאן דעביד ערבוביא לעילא
 ולתתא, דהאי אילנא דערבוביא, ערבוביא מאילנא
 דמותא, בגין דא אתקרי מטה, דאתהפך לנחש
 לאלקאה ביה לחיביא, ומאן איהו דאפיך ליה קודשא

בְּרִיךְ הוּא דְשִׁלֵּיט עֲלֵיהּ וְהָא אוּקְמוּהָ.

אָמַר לִיה רַבִּי אֶלְעָזָר אַבָּא, כִּיּוֹן דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא
 הוּהוּ יַדַּע דְאֵילָנָא דָּא הוּהוּ עֲתִיד לְגַרְמָא מִיתָה
 לְאָדָם (וּלְכָל בְּרִיּוֹן דְעֲתִידִין לְמַהוּי אַבְתְּרִיה) אַמְאִי בְרָא לִיה
 לְאָדָם דְעֲתִיד לְמַחֲטִי קָמִיה, אָמַר לִיה בְּרִי דִיּוּקְנָא
 דְלַעֲיִלָּא לָא הוּהוּ שְׁלִים עַד דְבְרָא לְאָדָם, דְהֲכִי הוּהוּ
 אָדָם דְלַעֲיִלָּא (כ"י לְגַבִּי אָדָם דְלִתְתָּא), כְּגוּוֹנָא דְנִשְׁמַתָּא
 לְגַבִּי גּוּפָא, וּכְמָה דְלָא אֵית עוּבְדָּא לְנִשְׁמַתָּא בְּלָא
 גּוּפָא, הֲכִי הוּהוּ צְרִיךְ לְמַעֲבַד דִּיּוּקְנָא לְתַתָּא לְאַפְקָא
 בֵּיה עוּבְדָּא, וְכָלָא כְּגוּוֹנָא (כְּעוּבְדָּא) דְלַעֲיִלָּא, אָדָם
 אִיהוּ לְחֻשְׁבֵּן זְעִיר דְחֲנוּ"ךְ תִּשְׁע נְקוּדִין, פְּעוּלָה דִילִיָּה
 שְׂכִינְתָּא כְּלִילָא בְּכָל (מְכָל) אַתּוּוֹן דְאוּרִייתָא, וְכָלָא
 כְּגוּוֹנָא דְלַעֲיִלָּא.

אָדָם דְלַעֲיִלָּא לָא הוּהוּ שְׁלִים בְּלָא נוּקְבָא, הֲדָא הוּא
 דְכְתִיב (שם ה ב) זָכַר וּנְקֵבָה בְּרָאם וַיִּקְרָא אֶת שְׁמֵם
 אָדָם, אָדָם דְכַר, וְאָדָם נוּקְבָא, וְכַד אַתְּבְרִי אָדָם
 דְלִתְתָּא דְאִיהוּ נוּקְבָא, הֲדָא הוּא דְכְתִיב (שם א כז) וַיִּבְרָא
 אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ, אֲשֶׁתְּלִים דִּיּוּקְנָא דְלַעֲיִלָּא,
 וְדָא אִיהוּ רְזָא כִּי לָא הִמְטִיר יְהו"ה אֱלֹהִים וְכו' (שם ב
 ה), וְאַמְאִי בְּגִין דְאָדָם אִין, וּבְגִין דָּא מוּכְרַח הוּהוּ אָדָם
 לְמַבְרִי לִיה, לְאַשְׁתְּלִים בֵּיה דִּיּוּקְנָא דְלַעֲיִלָּא, וְנוּקְבָא

בְּהַאי אָדָם בַּהּ הָוָה חָד, הִדָּא הוּא דְכָתִיב (ישעיה נא ב) פִּי
אֶחָד קָרָאתִיו וְגוֹמֵר, וְדָא רִזָּא דְנִשְׁמַתָּא.

לְבַתֵּר אָמַר (בראשית ב יח) לֹא טוֹב הָיִיתָ הָאָדָם לְבַדּוֹ
אֶעֱשֶׂה לוֹ עֶזְרָא כְּנֶגְדּוֹ, דָּא גּוֹפָא דְאִיהוּ עֶבֶד
שְׁפַחָה כְּלִיל מְטוֹב וְרַע, בְּגִין לְמַהוּי לִיָּה אֲגָרָא
וְעוֹנָשָׂא, וּבְגִינָה אָמַר (דברים לו ו) רֵאֵה נָתַתִּי לְפָנֶיךָ הַיּוֹם
אֶת הַחַיִּים וְאֶת הַטּוֹב אֶת הַמּוֹת וְאֶת הָרָע, וְאָמַר לִיָּה
וּבְחֵרְתָּ בְּחַיִּים, דָּאִם לָא יִהְיֶה בִּידֵיהּ, לָא הָוָה לִיָּה
אֲגָרָא וְעוֹנָשָׂא, וְהָוָה כְּבִעֵרָא, וְעַם כָּל דָּא אַחֲזִי
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לִיָּה, כָּל מַה דְאִירַע לִיָּה, אִם הָוָה
מְטָה כְּלָפִי חֶסֶד דֵּהוּא כְּלָפִי זְכוּ, אוֹ אִם הָוָה מְטָה בַּהּ
כְּלָפִי חוּבָא, דָּאִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעָא בְּמִיתָתִיָּה לָא
הָוָה אַחֲזִי לִיָּה תִרִין אֲוֶרְחִין דִּילִיָּה, דְאִינוּן מוֹת וְחַיִּים
בְּיַד לְשׁוֹן.

וְאַחֲזִי לִיָּה דְלָא הָוָה מְעַרְב טוֹב בְּרַע, דְאֲפָרִיש לִוֵּן
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּמַה דְאֵת אָמַר (בראשית א ד)
וַיִּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ, וְרִזָּא דְמַלְאָה
וְהַבְּדִילָה הַפְּרֻכָת לָכֶם (שמות כו לג), וְהָכִי עֶבֶד קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא בְּגוֹפָא דְבַר נִשְׁ טְרַפְשָׂא, דְאֲפָרִיש בֵּין דְרָגִין
דְאִלְנָא דְטוֹב, וּבֵין דְרָגִין דְאִלְנָא דְרַע, וּמִנֵּי לִוֵּן דְלָא

לְעֶרְבָא טוֹב עִם רָע, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (בראשית ב יז) וּמַעֲיָן
הַדַּעַת טוֹב וְרָע לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ, קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא מְנִי
לֵיהּ לְאַסְתְּמָרָא מְנִיָּה, וּלְבַתֵּר אָמַר אִיהוּ (שם ג יב) הָאֵשָׁה
אֲשֶׁר נָתַתְּ עִמָּדִי וְגוֹמֵר.

אֲדַהְכִי הָא סָבָא חַד אֲזַדְמֵן לֵיהּ, וְאָמַר רַבִּי רַבִּי, הָא
חֲזִינָא קָרָא דְאָמַר בְּאוּרִייתָא (במדבר יט יד) אָדָם פִּי
יָמוֹת בְּאֵהֶל, וְהָא אוּרִייתָא קָדָם דְאַתְבְּרִי עֲלֵמָא הֹוֹת,
וְחֲזִינָא דְעֲלֵמָא אֲקָדִים לְאָדָם, דְכָל עֲלֵמָא וְצָרְכוּי
אֲתְבְּרִיאוּ קָדָם דְאַתְבְּרִי אָדָם, אִי הֲכִי מְאִי תַקְנַתָּא אִית
הָכָא, אָמַר לֵיהּ סָבָא וְהָא פְתִיב דְנִשְׁמַתִּין דְצַדִיקִיָּא
אֲתְבְּרִיאוּ קָדָם דְאַתְבְּרִי עֲלֵמָא, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (בראשית
א א) בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים וְלִית רֵאשִׁית אֱלֹא נִשְׁמָה,
דְאַתְמַר בֵּיהּ (משלי כ כז) נֵר יְהוָה נִשְׁמַת אָדָם, אִיהִי
נִשְׁמַתָּא דְאָדָם דְלְעֵילָא, אֱלֹא אִית אָדָם וְאִית אָדָם,
אִית אָדָם דְאִיהוּ אָדָם דְנִשְׁמַתָּא, וְאִית אָדָם דְגוֹפָא,
דְאַתְמַר בֵּיהּ (תהלים קמד ד) אָדָם לְהַבֵּל דָּמָה, וְעַלִּיהּ אֲתַמַּר
(במדבר יט יד) אָדָם פִּי יָמוֹת בְּאֵהֶל, וְעַלִּיהּ אֲתַמַּר (ירמיה יז ה)
אָרוּר הַגִּבּוֹר אֲשֶׁר יִבְטַח (דף צח ע"ב) בְּאָדָם וְשֵׁם בְּשָׂר זְרוּעוֹ,
וְדָא סְמָא"ל אָדָם בְּלִיעַל אִישׁ אֲוֹן, וְאִית לֵיהּ תְרִין
נוֹקְבִין בִּישִׁין, וְעַלִּיָּהּ אֲתַמַּר (ויקרא כא יא) עַל כָּל נַפְשׁוֹת
מִת לֹא יָבֵא, לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ לֹא יִטְמָא, וְלִית אָבִיו אֱלֹא

קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא, וְלִית אָמוּ אָלָא שְׂכִינְתָא, וְכִי לָא
 אֲתַמַּר בְּקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא וּבְשְׂכִינְתִּיהָ (ירמיה כג בט) הֲלָא
 כֹּה דְבַרִי פָּאֵשׁ נְאֻם יְהוָה, מָה אִישׁ אֵינוּ מְקַבֵּל טְמֵאָה
 הַכִּי אֵיהוּ לָא מְקַבֵּל טְמֵאָה, אָמַר לִיה וְהָא פְּתִיב (במדבר
 יט כ) אֶת מְקוֹדֶשׁ יְהוָה טְמֵא וְדָא שְׂכִינְתִּיהָ, אָמַר לִיה
 וְדָאֵי דְקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׂכִינְתִּיהָ לָא מְקַבֵּל טוּמְאָה,
 אָבֵל כָּל מָאן דְּסָאִיב אֲתַר דְּאִיהִי שְׂרִיא בֵּיהָ, אֲתַחֲשִׁיב
 לִיה כְּאֵלוּ עֶבֶד לִיה, וּבְגִין דָּא לְאָבִיו וּלְאָמוּ לָא
 יִטְמָא, וְלִית אָבִיו אָלָא קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא, וְלִית אָמוּ
 אָלָא שְׂכִינְתָא, וְדָא אֵיהוּ רְזָא מָאן דְּאֵעִיל מְרֻשּׁוֹת
 הַרְבִּים לְרֻשּׁוֹת הַיְחִיד, וּבְגִין דָּא אָמַר (ויקרא כב לב) וְלָא
 תַּחֲלֹלוּ אֶת שֵׁם קְדוֹשִׁי, וְדָא אֲדַנִּי, דְּאִיהוּ רֻשּׁוֹת הַיְחִיד
 דְּאִיהוּ יְהוָה יְחִידוֹ דְּעֵלְמָא, וְדָא אֵיהוּ אָדָם.

(ובגין דָּא לְאָבִיו וּלְאָמוּ לָא יִטְמָא, וְדָא אֵיהוּ רְזָא מָאן דְּאֵעִיל מְרֻשּׁוֹת
 הַרְבִּים לְרֻשּׁוֹת הַיְחִיד, וּבְגִין דָּא אָמַר) (במדבר יט יד) אָדָם פִּי
 יָמוֹת בְּאֶהֱל, דָּא אָדָם בְּלֵיעֵל, וּמִסְטָרָא דָּא בַר נֶשׁ רֻשְׁעָ
 קְרוֹי מֵת מְעִיקְרָא מְקַמֵּי דְּאֲתַבְרִי עֵלְמָא, אָבֵל לָא
 אֲתַמַּר עַל אָדָם דְּאִיהוּ מִסְטָרָא דְּקוֹדֶשׁא, וְכִמָּה טַפְשִׁין
 אֵינוּן בְּעֵלְמָא דְּאֲמַרִין הָא קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא גְזוּר עַל
 בַּר נֶשׁ דְּיָמוֹת, הֲדָא הוּא דְּכֹתִיב אָדָם פִּי יָמוֹת, וְאִיךְ
 אֲמַרִין דְּלָא יְהֵא מִיתָה מִינֵיהָ, וְיִ לֹון דְּטַב לֹון דְּלָא

אֶת־בְּרִיאוֹ בְּעֶלְמָא, דְּאֵלִין אֵינּוּן דְּשׁוּיִן לֹון, שׁוּיִן לְאָדָם
 דְּאֶתְקַרֵי יִשְׂרָאֵל וְלְאָדָם בְּלִיעֵל, וְאֶמְרִין כְּאָדָם טוֹב
 כְּחוּטָא כּוּלְהוֹן שׁוּיִן, יֵהִיו כְּמוּץ לְפָנֵי רוּחַ אֵלִין חֵיבֵיָא
 דְּאֶמְרֵי הָכִי, וּמְלֶאךָ יְהו"ה דּוֹחָה מִנִּיּוּהוּ.

דְּאִית אָדָם דְּאִיהוּ יִשְׂרָאֵל, וְאִית אָדָם דְּאִיהוּ מְלֶאךָ
 וְדָא מִטְטְרוּ"ן, וְאִית אָדָם בְּדִיוֹקְנָא דְקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא דְאִיהוּ אֲצִילוּתִיהּ, וְדָא יו"ד ה"א וּא"ו ה"א,
 וְלִית לֵיהּ בְּרִיָּאָה וְיִצְיָרָה וְעֲשִׂיָּה אֶלָּא אֲצִילוּתָא, וּבְאֶתְרֵ
 דָּא לִית חֲטָא וְלָא מוֹת, הֲדָא הוּא דְכֻתִּיב (תהלים ה ה) לֹא
 יִגְוֹרֵךְ רָע, וְעַל הַאִי אָדָם בְּלִיעֵל מִנִּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 דְּלֹא לְמִיכַל מְנִיָּה, וְדָלָא לְעֶרְבָא לֵיהּ עִם טוֹב, דְּהֵאִי
 אִיהוּ כְּמָאן דְּעָרִיב כְּסָפָא עִם עוֹפְרָת, וְדָא גְרִים
 בְּלָבוּלָא בְּפַמְלִיָּא דְלְעִילָא, וְעָרַב חֲשׂוּכָא בְּנִהוּרָא מֵה
 דְּאֶפְרִישׁ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּמָה דְאֶתְ אָמַר (בראשית א ד)

וַיִּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ.

וְלֹא עוּד אֶלָּא מָאן דְּאֶעִיל זְרַעִיָּה בְּנִדָּה אוֹ שְׂפָחָה אוֹ
 גוּיָה אוֹ זוּנָה, כְּאֵלוּ מְעָרַב מֵה דְּאֶפְרִישׁ קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא, דְּכֻתִּיב (שם ו) וַיְהִי מִבְּדִיל בֵּין מַיִם לְמַיִם,
 דְּאֵינּוּן מֵי נְדָה לְמֵי דְכִיָּא, דְּדָא אָסוּר וְדָא מוּתָר, וְדָא
 כְּשׁוּר וְדָא פְּסוּל, דָּא טוּמְאָה וְדָא טְהוּרָה, אֵלִין אֵינּוּן